

Sambo eller gift med särkullbarn

Dina medlemsförmåner
Du hittar information om dessa
– och andra – förmåner på SRATs
webbplats: www.srat.se/formaner

Vilka regler gäller vid arv och vem får ekonomisk trygghet om du avlider. SRATs samarbetspartners **avtal24** och **Folksam** reder ut begreppen. Avtal och försäkringar är medlemsförmåner som du kan utnyttja.

avtal24
DEN MODERNA JURISTBYRÅN

Testamente

Gifta med särkullbarn

Vid dödsfall görs i regel en bodelning där egendom (så kallat giftorättsgods) delas lika efter avdrag för skulder. All egendom är som huvudregel giftorättsgods så länge parterna inte avtalat särskilt om att egendomen ska vara enskild i ett äktenskapsförord. Arv eller gåvor kan i vissa fall vara enskild egendom genom bestämmelse i gåvobrev eller testamente.

Gifta par ärver i de flesta fall varandra eftersom efterlevande make eller maka ärver före gemensamma barn. Undantaget är om det finns särkullbarn, det vill säga barn som inte är era gemensamma barn, rätt att få ut sin del genast och behöver inte vänta tills den andra maken eller maken dör.

Exempel:

Anna och Kalle är gifta. De har inga gemensamma barn men Kalle och Anna har varsitt barn sedan tidigare. Plötsligt avlider Kalle. Vad händer?

Svar: Först görs en bodelning där giftorättsgodset delas lika efter avdrag för skulder. I och med bodelningen får Anna hälften av allt giftorättsgods. Det som hamnar på Kalles sida i bodelningen går sedan direkt till hans särkullbarn, eftersom särkullbarn har rätt att få ut sitt arv genast. Anna ärver alltså ingenting från Kalle i detta fall, trots att de var gifta.

Sambo med särkullbarn

Det är endast samboegendom efter avdrag för skulder som delas lika vid en bodelning mellan sambor i samband med separation eller dödsfall. Som samboegendom räknas bostad, möbler och husgeråd som köpts för gemensam användning under tiden ni varit tillsammans. Sådant ni ägt sedan tidigare

räknas alltså inte. Endast skulder hänförliga till samboegendomen får dras av i bodelningen.

Sambor ärver aldrig varandra. Det spelar ingen roll hur länge ni har varit sambor eller om ni har gemensamma barn. I lagens mening är det i princip ingen skillnad på att vara ensamstående eller sambo när det gäller arv. Om du vill att din sambo ska få del av ditt arv måste du skriva ett testamente.

Exempel:

Lena och Kim har varit sambor i 20 år. Kim har ett barn från ett tidigare förhållande. Plötsligt avlider Kim. Vad händer?

Svar: Först görs i regel en bodelning där Lena får hälften av all samboegendom (det vill säga bostad och bohag) efter avdrag för skulder kopplade till egendomen. Kims barn får hela arvet efter Kim. Eftersom barnet är under 18 år kommer barnets andra förälder att förvalta arvet åt barnet tills dess att barnet blir myndigt.

Sammanfattningsvis rekommenderar vi par som har särkullbarn att skriva testamente – det skapar förutsägbarhet och gör att saker och ting blir så som ni tänkt er. För att fullt ut trygga både din partner och dina barn, behöver testamentet ofta kompletteras med en livförsäkring. Oavsett vad du bestämmer i ditt testamente har barnen rätt till sin laglott. Laglotten utgör hälften av ditt arv. Har du ett barn är barnets laglott 50 procent, har du två barn är laglotten 25 procent för respektive barn osv. Livförsäkring som ett komplement till ditt testamente gör att du kan säkerställa att din partner har råd att bo kvar i ert gemensamma hem, samtidigt som dina barn får ut det arv de har rätt till. ■ ■ ■

Folksam

Livförsäkring

Med en livförsäkring ger du ekonomisk trygghet till dina närstående när du avlider. Försäkringen betalar ut ett engångsbelopp som bidrar till att skydda familjens ekonomi så att de till exempel har råd att bo kvar i villan eller lägenheten. Du väljer hur stor ersättningen ska vara och det är möjligt att medförsäkra din partner.

Förmånstagare

Försäkringen gäller med ett generellt förmånstagarförordnande som anger till vem försäkringsbeloppet ska betalas vid dödsfall.

Förmånstagare i första hand är make/registrerad partner/sambo.

Förordnande till förmån för make eller registrerad partner upphör att gälla när ansökan om äktenskapskillnad eller ansökan om upplösning av partnerskap inkommit till domstol, om det inte av omständigheterna framgår att den försäkrade varit av annan mening. Detta innebär i regel att förordnandet inte gäller under betänketid enligt lag.

Förordnande till förmån för sambo upphör att gälla när samboförhållandet upplösts, om inte annat angivits i förordnandet.

Förmånstagare i andra hand är arvingar. Begreppet arvingar innebär att försäkringsbeloppet fördelas enligt arvsrättsens regler. Observera att testamentstagare i detta sammanhang inte ingår i begreppet arvingar.

Ändring av förmånstagare

Det generella förmånstagarförordnandet kan ändras. Det är viktigt om du vill att hela försäkringsbeloppet eller delar av det ska betalas till annan än vad det generella förordnandet anger. Om du till exempel har särkullbarn som du vill ska få del av dödsfallskapitalet redan i första hand måste du ändra det generella förmånstagarförordnandet.

Observera att förmånstagarförordnandet inte kan ändras genom testamente.

Om du vill ändra förmånstagarförordnandet ska det anmälas skriftligen på en blankett som du kan beställa från Folksam. ■ ■ ■